

**การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของ
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง***

**Factor Analysis of Citizenship Characteristics of Senior
Scouts in Schools under the Office of the Basic Education
Commission in the lower Northern Region**

รังสรรค์ เกิดศรี
Rangsan Kerd Sri
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Naresuan University, Thailand
E-mail: rangsan2515@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) วิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยได้รับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 309 คน คิดเป็นร้อยละ 99.68 สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Exploratory Factor Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วย 7 คุณลักษณะ คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการดำรงชีวิตสังคมปัจจุบัน ด้านการมีจิตสาธารณะ ด้านการส่งเสริมความมั่นคงของประเทศ ด้านการใฝ่เรียนรู้และเป็นพลเมืองที่ดี ด้านการมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม และด้านการมีความเคารพสิทธิของผู้อื่น

คำสำคัญ: ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่; ความเป็นพลเมือง; การวิเคราะห์องค์ประกอบ

*ได้รับบทความ: 13 มิถุนายน 2565; แก้ไขบทความ: 21 ตุลาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 23 ธันวาคม 2565

Received: June 13, 2022; Revised: October 21, 2022; Accepted: December 23, 2022

Abstract

The purpose of this research was to study the factors of citizenship characteristics of the senior scouts in schools under the office of the basic education commission in the lower Northern Region. The research was carried out in two steps: 1) study the citizenship characteristics of the senior scouts in schools under the office of the basic education commission in the lower Northern Region. and 2) analysis of the factors of citizenship characteristics of senior scouts in schools under the office of the basic education commission in the lower Northern Region by quantitative research and the questionnaire was returned from the sample of 309 people, representing 99.68 percentage. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, and factor analysis.

The results of the research found that: the citizenship characteristics of senior scouts consisted of 7 characteristics; morality and ethics, living in a changing society, public mind, promoting national security, learning and being a good citizen, responsibility towards self and society, and respect for the rights of others.

Keywords: Senior scout; Citizenship; Factor analysis

1. บทนำ

ในสังคมยุคปัจจุบันในการพัฒนาคนจะต้องมุ่งสู่ให้คนมีความเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ประเทศชาติและสังคมโลก ต้องพัฒนาพลเมืองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ข้อมูลข่าวสารและมีความคิดเห็นที่จะแสดงออกและมีส่วนร่วมในประชาธิปไตยรู้จักการเคารพสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น เป็นบุคคลที่มีระเบียบวินัย รับผิดชอบ และทุกคนเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การดำรงตนตามระบอบประชาธิปไตย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (2560) ที่กล่าวว่า ความเป็นพลเมืองเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่มีความรู้ความ

เข้าใจ ความคิด และการปฏิบัติตนในทางที่ดีงาม เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม และต้องมีความเคารพผู้อื่น ปฏิบัติตนตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อีกทั้งปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2555) กล่าวว่า พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยต้องพลเมืองที่รับผิดชอบตนเองและที่พึ่งตนเองได้ เคารพสิทธิผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพความเสมอภาค เคารพกติกา หรือกฎหมาย และรับผิดชอบต่อสังคมและมีส่วนร่วม

ในปัจจุบันวิธีการปลูกฝังแนวคิดความเป็นพลเมืองให้เด็กและเยาวชนผ่าน กิจกรรมในหลายเรื่องที่เคยเห็นในช่วงวัยเด็กไม่ค่อยปรากฏให้เห็นมากนักในปัจจุบัน เช่น การปลูกฝังแนวคิดความ

เป็นพลเมืองผ่านกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีและรักษาดินแดน (รด.) ดังนั้น คณะกรรมการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ตระหนักในความสำคัญการพัฒนาความเป็นพลเมืองจึงส่งเสริมและผลักดันให้เกิดกิจกรรมการปลูกฝังความเป็นพลเมืองผ่านกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีและกระบวนการรักษาดินแดน (รด.) เพื่อให้เด็กและเยาวชนพัฒนาไปสู่ความเป็นพลเมืองที่ดี (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2558) ซึ่งจะเห็นได้ว่ากิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาการทางสังคมให้กับเด็กและเยาวชนเพื่อให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ โดยการจัดทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถของลูกเสือแต่ละประเภทและควรมุ่งเน้นให้ลูกเสือเป็นผู้มีจิตอาสา มีวินัยและรู้จักหน้าที่ของตนด้วยการปฏิบัติจริงโดยยึดคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปพัฒนาลูกเสือให้มีความเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติและยังปลูกฝังให้ลูกเสือ ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนในวัยเรียนให้มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เข้าใจรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยรู้จักการปรับตัวและทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้อื่นปลูกฝังพื้นฐานที่จะนำไปประกอบอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดีต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาค้นคว้าประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการใช้แบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดตามขั้นตอนของการดำเนินการ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2565 ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1,133 คน ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จำนวน 1,133 คน รวมทั้งสิ้น 2,266 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2565 จำนวน 310 คน ซึ่งตามความเห็นของคอมเลย์และลี (Comrey and Lee, 1992, อ้างถึงใน ธีระดา ภิญโญ, 2555, หน้า 16) การวิเคราะห์องค์ประกอบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบมีจำนวน 300 ตัวอย่าง ถือว่า ดี ได้แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 155 คน และผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จำนวน

155 คน รวม 310 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในแต่ละเขตของจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนล่าง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

1) การศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีการบริหารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ 2) วิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยกำหนดประเด็นในการสร้างแบบสอบถามตามองค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใน 9 ด้าน คือ (1) คุณธรรม และจริยธรรม (2) ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเอง (3) การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล (4) จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และปฏิบัติตนตามกฎหมายในระบอบประชาธิปไตย (5) การมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (6) การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและความเคารพสิทธิของผู้อื่น (7) การทำงานร่วมกับผู้อื่น (8) จิตอาสา และ (9) การแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีลักษณะเป็นตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5

ระดับ และนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.972

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรในการทำหนังสือ ดำเนินการส่งหนังสือนำจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยกำหนดเป้าหมายในการเก็บจำนวน 310 ฉบับ และในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 309 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.68

5. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่และร้อยละ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) เพื่อหาองค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. สรุปผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ การที่จะสร้างองค์ประกอบร่วมซึ่งเป็นตัวแทนของตัวแปร

หลายๆ ตัวได้นั้น ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร พบว่า มีผลการทดสอบค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) = .965 พบว่ามีค่ามากกว่า .50 และทำการทดสอบนัยสำคัญด้วย Bartlett's Test of Sphericity พบว่า มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์ระหว่างกันในขนาดที่เหมาะสม สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักหลังหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Rotation) พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) การดำรงชีวิตในภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคม 3) มีจิตสาธารณะ 4) ส่งเสริมความมั่นคงของประเทศ 5) ใฝ่เรียนรู้และเป็นพลเมืองที่ดี 6) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม และ 7) ได้รับการยกย่องและเคารพสิทธิของผู้อื่น

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือตอนล่าง ทั้ง 7 องค์ประกอบในครั้งนี้ มีความสำคัญต่อการส่งเสริมความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยมีค่าไอเก้น (Eigen Value) อยู่ระหว่าง 4.24-7.98 โดยผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยแต่ละองค์ประกอบตามลำดับ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม แสดงถึงคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่เป็นผู้เชื่อฟังปิตามารดา มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป มีความเมตตากรุณาต่อสัตว์และยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสรรพสิทธิ์ ศรีระวรรณ (2562) ที่กล่าวว่า ลูกเสือต้องประพฤติปฏิบัติโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมตามคำปฏิญาณ กฎของลูกเสือ และหลักคำสอนของศาสนา กระทำกิจกรรมช่วยเหลืองานสถานศึกษา งานบ้าน และเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ สอดคล้องกับสำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน (2560) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะของเยาวชนที่ดีเยาวชนที่ดีควรจะเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ การเสียสละต่อส่วนรวม ครูอาจารย์ การมีระเบียบวินัยและรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความสามัคคี ความละเอียดและเกรงกลัวในการทำชั่ว

องค์ประกอบที่ 2 การดำรงชีวิตในภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคม แสดงถึงคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เป็นผู้ที่รู้จักทำการฝีมือต่างๆ มีส่วนร่วมทางการเมือง มีการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีและดำรงชีวิตได้ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ (2557)

กล่าวว่า การพัฒนาลูกเสือต้องให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและมีความเจริญก้าวหน้า รวมทั้งให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่างๆ ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (2560) กล่าวว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เป็นการพึ่งพาตนเองและสามารถรับผิดชอบต่อตนเองได้ มีอิสรภาพ สิทธิเสรีภาพ ตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การกระทำใดๆ ของตนมีผลต่อสังคม กระตือรือร้นที่จะรับผิดชอบต่อ ร่วมแก้ไขปัญหาเคารพกฎหมาย ใช้กติกาในการแก้ปัญหา ไม่ใช้กำลังหรือความรุนแรงแก้ไขปัญหาและยอมรับผลของการละเมิดกฎหมายสอดคล้องกับกานต์สินี สุขุมาลรังสี (2558) กล่าวว่า ความเป็นพลเมืองต้องเป็นผู้มีความตระหนักในการมีส่วนร่วม รับผิดชอบต่อและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยไม่เพิกเฉยให้เป็นเรื่องของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น

องค์ประกอบที่ 3 การมีจิตสาธารณะ แสดงถึงคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เป็นผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยไม่หวังผลตอบแทนและร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับสุگیر สมอนา (2558) กล่าวว่า ความเป็นพลเมือง ต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะรับรู้ และตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ และมีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน (2560) กล่าวว่า ลูกเสือได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือแล้วควรมีทักษะทางลูกเสือสามารถปฏิบัติตามคำ

ปฏิญาณและกฎของลูกเสือ มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มีระเบียบวินัยและตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ

องค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมความมั่นคงของประเทศ แสดงถึงคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เป็นผู้ที่มีการเคารพกฎหมายของชาติและยอมรับผลการละเมิดกฎหมายมีการใช้หลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิตมีการส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมของชาติและมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ซึ่งสอดคล้องกับสำนักการลูกเสือยุวกาชาดและกิจการนักเรียน (2560) กล่าวว่า พลเมืองมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนา มีหลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมสอดคล้องกับปริญญญา เทวานฤมิตรกุล (2555) กล่าวว่า พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยประกอบไปด้วยลักษณะรับผิดชอบต่อตนเองและที่พึ่งตนเองได้ เคารพสิทธิผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพความเสมอภาค เคารพกติกาหรือกฎหมาย และรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนร่วม

องค์ประกอบที่ 5 การใฝ่เรียนรู้และเป็นพลเมืองที่ดี แสดงถึงคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เป็นผู้ที่มีความใฝ่เรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตยเป็นพลเมืองที่ดีและนำความรู้มาพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับศิรินาฏ เจาะจง (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามเกณฑ์การ

ประเมินคุณภาพงานลูกเสือในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิจิตร พบว่า กิจกรรมลูกเสือมุ่งให้เยาวชนพัฒนาทางกายสติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า มีความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) กล่าวว่า พลเมืองเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติและค่านิยม มีพฤติกรรมหรือความประพฤติหรือที่ติงาม มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติ เป็นพลเมืองและพลโลกที่ดีในระบอบประชาธิปไตย

องค์ประกอบที่ 6 การมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม แสดงถึงคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เป็นผู้ที่ความสามารถในการพึ่งตนเองได้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและสังคมและเป็นผู้มีระเบียบวินัยของสังคมซึ่งสอดคล้องกับสมพงษ์ จิตระดับ (2555) กล่าวว่าพลเมืองในบริบทของประเทศไทยที่จะทำให้ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้า ต้องมีคุณลักษณะเคารพผู้อื่น-เคารพสิทธิผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพหลักความเสมอภาคเคารพกติกาและมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม โดยการแก้ปัญหาโดยเริ่มต้นที่ตนเองและสอดคล้องกับสุภาพร จตุรภัทร (2556) กล่าวว่า กระบวนการลูกเสือที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความเป็นพลเมืองดีโดยมีคุณลักษณะทางสังคมที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบของสังคม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เคารพและปฏิบัติตามการปกครองระบอบประชาธิปไตย

องค์ประกอบที่ 7 การได้รับการยกย่องและเคารพสิทธิของผู้อื่น แสดงถึงคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่ต้องได้รับการยกย่องนับถือและเป็นคนเชื่อถือได้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเคารพสิทธิของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ (2556) กล่าวว่า คุณสมบัติของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วยความเคารพกติกา ความเคารพสิทธิผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน (2553) กล่าวว่า พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยมีคุณสมบัติ คือการมีอิสรภาพ (liberty) และพึ่งตนเองได้ (independent) ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของระบบอุปถัมภ์การเคารพสิทธิผู้อื่น การเคารพความแตกต่าง มีทักษะในการฟัง และยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างจากตนเอง การเคารพหลักความเสมอภาค เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น และเห็นคุณค่าเท่าเทียมกัน การเคารพกติกา เคารพกฎหมาย และการรับผิดชอบต่อสังคม

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ นำคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ไปเป็นแนวทางในจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในการปลูกฝัง ส่งเสริมและพัฒนาความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ให้เป็นพลเมืองที่ดีของ

ประเทศชาติต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
ควรมีการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบ
คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital
Citizenship) ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เพื่อนำผล
ไปส่งเสริมการมีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของ
ลูกเสือให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงสำรวจ
คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของลูกเสือสามัญ
รุ่นใหญ่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คุณลักษณะความเป็น
พลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วย
7 ด้าน คือ มีคุณธรรม จริยธรรมการดำรงชีวิตใน

สังคมปัจจุบันการมีจิตสาธารณะ การส่งเสริมความ
มั่นคงของประเทศ การใฝ่เรียนรู้และเป็นพลเมือง
ที่ดีของสังคม การมีความรับผิดชอบต่อตนเองและ
สังคม และการได้รับการยกย่องและเคารพสิทธิของ
ผู้อื่น ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ความเป็น
พลเมืองของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ อีกทั้งผู้บริหาร
สถานศึกษา ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และ
บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ในด้านการพัฒนาความเป็นพลเมืองของลูกเสือ
สามัญรุ่นใหญ่ นำไปเป็นแนวทางในการปลูกฝัง
ส่งเสริมและพัฒนาความเป็นพลเมืองของลูกเสือ
สามัญรุ่นใหญ่ให้มากยิ่งขึ้น อันจะเกิดผลดีต่อลูกเสือ
สามัญรุ่นใหญ่ และสังคม พร้อมทั้งสามารถที่จะ
ดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขและเป็นพลเมือง
ที่ดีของประเทศชาติและเป็นพลโลกที่ดีได้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กานต์สินี สุขุมารังสี. (2558). แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการชั้นเรียนที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความ
เป็นพลเมืองคุณภาพในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต).
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ. (2556). ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ธีระดา ภิญโญ. (2555). เทคนิคการวิเคราะห์ห้องศัประกอบสำหรับงานวิจัย. นนทบุรี: เพิร์นข้าหลวง พรินต์
แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล. (2555). การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- ศิรินาฏ เจาจะง. (2557). การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิจิตร.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สถานิตีบัญญัติแห่งชาติ. (2558). สรุปผลการเสวนาเพื่อปฏิรูปพลเมืองสู่ความเป็นพลเมืองต้นแบบในกลุ่ม
เด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: สถานิตีบัญญัติแห่งชาติ.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2555). คู่มือการสร้างความเป็นพลเมืองดีในสภาเด็กและเยาวชนระดับท้องถิ่น.
กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส.
- สรรพสิทธิ์ ศรีระวรรณ. (2562). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถาน
ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต).
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน. (2553). เกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายใน
สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สกสค. ลาดพร้าว.
- _____. (2560). คู่มือการสอบวิชาพิเศษลูกเสือเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ วิชาหน้าที่พลเมือง. กรุงเทพฯ:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานพัฒนากิจการนักเรียน. (2560). หลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบลูกเสือ. กรุงเทพฯ:
สำนักงานพัฒนากิจการนักเรียน.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2557). คู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรลูกเสือช่อสะอาด. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง*. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. (2560). *การศึกษาความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ*. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.
- สุภาพร จตุรภัทร. (2556). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาการลูกเสือไทยเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัร สมอนา. (2558). *ความเป็นพลเมืองของนักเรียนในโครงการโรงเรียนพลเมืองสถาบันพระปกเกล้า*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.